

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

Huldén, B., Lummi, R., Romppanen, H., Valtonen, I., Välimäki, P., & Åhman-Nylund, M. (2023). Vårträff 2023: På GRÄNSEN. *Poppis*, 30(2), 14–16.

De flesta seminariedeltagarna samlades på Viktoriatorget utanför Köpcentret Rajalla/På Gränsen.

Vårträff 2023: På GRÄNSEN

Bilder: Hoppet-gruppens deltagare.

Hoppet-gruppen är en riksomfattande samarbetsgrupp som på olika sätt främjar undervisningen i svenska på högskolor i Finland. Den årliga vårträffen i maj är en mångårig tradition och en fortbildning som ger möjlighet att nätverka och behandla aktuella teman inom högskoleundervisningen i svenska.

Det nordiska samarbetet betonas just nu i många sammanhang, och då Hoppet-gruppen dessutom hade två medlemmar med anknytning till och ett omfattande nätverk av kontakter i Torneå och Haparanda, var gränsområdet i norr ett naturligt val av plats för Vårträff 2023. Det övergripande temat var gränslöshet inom språk och kultur, och just detta fick seminariedeltagarna uppleva tydligt och konkret under fortbildningsdagarna i maj 2023.

Redan under Vårträff 2022 i Falun uppkom idén om att nästa vårträff kunde ordnas i det unika gränsområdet i norr. Själva planeringen inleddes på hösten 2022, och Hoppet sökte bidrag från olika fonder för att kunna ordna fortbildningen. Ett mångsidigt program med betoning på den lokala kulturen och den

unika språkliga situationen tog form, till stor del tack vare det breda kontaktnät som två av Hoppet-gruppens medlemmar hade. Både Svenska kulturfonden och Svenska nu bidrog till att vi kunde förverkliga planerna, och för första gången ordna en vårträff med program på båda sidorna av gränsen i norr.

En grupp på sexton högskolelärare i det andra inhemska språket anmälde sig till fortbildningen. Två av deltagarna undervisar i finska som andra inhemska språket, vilket passade utmärkt med tanke på det övergripande temat gränslöshet. Svenskan, finskan och även meänkieli är alla viktiga språk i gränsområdet och Tornedalen. Seminarieprogrammet inleddes med mottagning av direktörer från både Torneå och Haparanda i Torneå stadshus. Där fick vi en mångsidig presentation av tvillingstä-

*”Rutten passerar
fyra före detta
tullstationer och
kallas för ”Neljän
tullin lenkki”.*

Cykeltur i Finland och Sverige (=Neljän tullin lenkki) för morgonpigga med guidning av gränsgångaren Hannele Kenttä.

derna, deras historia och aktuella situation, med fokus på utbildning och språk. Städerna har anställt en gemensam samarbetsutvecklare, Hanna-Leena Aino-nen, som också berättade om sitt jobb.

De flesta har säkert hört i nyheterna om att pandemitiden var speciellt utmanande i gränsområdet, där man är van att röra sig fritt över nationsgränsen, ofta dagligen på grund av jobb eller familjerelationer. Först under vårträffen förstod vi dock utomstående vilken enorm kris-situation detta var och vilka omfattande följder covid-pandemin fick.

Under seminariedagarna var Torne-älven översvämmad, och vattennivån i området var den högsta på 50 år. Vi bevittnade bland annat översvämmade gator, torg och vägar, och kommundirektören från Haparanda blev tvungen att delta via Teams i mottagningen på stadshuset i Torneå, eftersom vattenmängderna gjorde det omöjligt för honom att åka bil hemifrån.

Den första natten övernattade gruppen på Hotell Mustaparta i Torneå, och alla var ivriga att lära känna varandra och nätverka i samband med middagen på hotellet. Många gick därefter ännu ut på en promenad till Sverige, och fascinerades över möjligheten att fritt röra sig över gränsen och t.ex. stå med en fot i Finland och den andra i Sverige. Ortsborna kan få ut det bästa av båda länderna och kulturerna, men under pandemin restes staket som till och med övervakades med vapen, och att man tidvis inte ens tilläts ge varandra saker över staketet verkar absurt så här i efterhand.

Vårträffens andra dag inleddes med en cykeltur för de morgonpigga. Med elcyklar gjorde vi en timmes rundtur i båda länderna med guidning av **Hannele Kenttä**, orsbo och gränsgångare som även höll en föreläsning senare under dagen. Rutten som passerar fyra före detta tullstationer kallas för ”Neljän tullin lenkki” och gav deltagarna utökad lokalkännedom på ett roligt sätt.

Den egentliga seminariedagen hölls därefter på Lapplands yrkeshögskolas campus Minerva. Hannele Kenttä, som bland annat jobbat som journalist, tolk och översättare, inledde med en föreläsning om det unika meänkieli. Sedan följde gränstjänstens presentation, vilken gav deltagarna en mångsidigare bild av samarbetsformerna mellan grannstäderna.

Seminariedeltagarna presenterade själva olika aktuella projekt. Ida Valtonen berättade om Nordplus-projektet *Ta ett snack!*, och därefter fick vi veta mera om det nya projektet *Stödmaterial för dyslektiker i svenskundervisningen vid yrkeshögskolor* (Raija Lummi, Sari Myllymäki, Ulrika Rancken och Paula Välimäki). Slutligen presenterade Marit Nilsson-Väre och Ulrika Rancken ett intressant pilotprojekt: *Gränsöverskridande regional utveckling och planering i Kvarkenregionen*. Efter projektpresentationerna följde en lunch i grannbyggnaden och yrkesinstitutet Lappia.

Studerandena inom branschen serverade oss maten. Servering och kundservice hör till grunderna i servitörutbildningen.

Efter lunchen ordnade Hoppet en workshop kring temat ”Bedömning, betygsättning och gemensamma riktlinjer för tjänstemannasvenskan”. Deltagarna delades in i smågrupper som diskuterade kring givna frågor, och sammanfattade sina diskussioner i en Padlet. Att få diskutera saker som är aktuella inom undervisningen i svenska med kolleger från andra högskolor har ofta varit en av de mest uppskattade delarna av vårträffarna, och även den här gången kände de flesta att man skulle ha haft mera att diskutera och utveckla tillsammans.

På campuset Minerva fick vi också bekanta oss med den nya Light Board-studion och dess användningsmöjligheter, samt en interaktiv utställning inom projektet Struve, som handlar om världsnaturarv. Maailmanperintöä kehitetään yli rajojen (lapinamk.fi)

Följande programpunkt var ett studiebesök på köpcentret Rajalla På Gränsen. Där blev vi emottagna av en alumn från Lapplands yrkeshögskola, organisationschef **Eija-Sinikka Juho**, som talade en utmärkt svenska. De flesta vi träffade talade svenska, finska eller meänkieli enligt situation – gränslösheten kom alltså till uttryck även i ortsbornas språkbruk som suveränt kan bytas från ett språk till annat.

Efter studiebesöket åkte vi buss till Spa-hotellet Cape East i Haparanda, där vi tillbringade andra natten. Eller ja, buss åkte vi nästan ändå fram, men utanför hotellets parkering var vägen översvämmad, så bussen kunde inte köra genom så högt vatten. Därför fick seminariedel-

*Traktortransport
ordnades till hotellet
Cape East på grund av
översvämningen.*

tagarna ta med sig sitt bagage och klättra upp på en traktorkärra. Traktorn som hade höga hjul kunde tryggt transportera oss fram till hotellets reception, och ingen behövde bli blöt om fötterna.

Seminariedeltagarna gjorde ett uppfriskande Spa-besök, varefter det blev dags för middag kombinerat med konsert av bandet The Meänland, som uppträdde med reggae-inspirerad musik på tre språk: svenska, finska och meänkieli. The Meänland har tornedalska rötter och grundades år 2010, och till deras mest kända låtar hör *Sole mikhään* och *Akka huutaa ja pauhaa*.

Den sista dagen gjorde vi ett studiebesök på Svefi, Sverigefinska folkhögskolan i Haparanda. Det är en konstskola, vilket man direkt märkte. Det fanns så många intressanta detaljer i inredningen, och varje föremål hade sin egen historia. En skola med själ och liv, kan man beskriva den som, även om en del av studenterna redan hade fått sommarlov. Skolans studerande kommer från både Finland och Sverige och man erbjuder kurser på såväl svenska, finska som meänkieli. Under vårt besök på Svefi blev vi också fotograferade av Haparandabladet, en lokaltidning som sedan skrev en artikel om vårträffen.

Alla goda ting har ett slut, och så även vår gränslösa, intressanta och inspirerande vårträff. En buss körde vårträffdeltagarna till tågstationen i Kemi, och enligt den respons Hoppet-gruppen fått var deltagarna nöjda med seminariedagarna, och kände att de hade fått inspiration och lärt sig nytt, samt fått möjlighet att nätverka, lyssna på kunniga föreläsare och besöka ett intressant resmål.

Hoppet-gruppen planerar att fortsätta ordna årliga fortbildningar, samt att föra

Hoppet-gruppen utanför Svefi i Haparanda.

fram svensklärarnas synpunkter i olika diskussioner inom högskolevärlden. Vi försöker lyfta det som känns nyttigt och intressant med svenskan, och även betona den pedagogiska aspekten. För tillfället jobbar Hoppet med en artikel om temat bedömning av muntliga och skriftliga kunskaper i det andra inhemska språket, utgående från resultatet av workshopen som ordnades under vårträffen.

Av tradition har samarbetsgruppen Hoppet bestått av 4–7 medlemmar, och en medlemsperiod är vanligen fyra år lång. Fyra av gruppens nuvarande sex medlemmar kommer därför att avgå under hösten 2023. Ett par nya medlemmar har redan hittats, men det finns rum för flera i gruppen. Ifall du är intresserad, meddela ditt intresse till Hoppet per e-post: hoppetgruppen.svenska@gmail.com. ■

*Hoppet-gruppen hedrar Ulrika Ranckens
minne efter hennes bortgång i augusti 2023.*